

Envineer Oy Pori
Antinkatu 5
28100 Pori

Lupahakemus 17.4.2024

Envineer Oy, poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoituksesta, näytteenottolupa lajinmäärityksen varmistamiseksi Natura-alueen suojeluperustelajeina oleville kiiltosirppisammalle (*Hamatocaulis vernicosus*) sekä isonuijasammalle (*Meesia longiseta*) sekä lapinsirppisammalle (*Hamatocaulis lapponicus*) Sodankylä

Hakemus koskee Koitelaisenkairan Natura 2000 -aluetta ja sen suojeluperusteena olevia rauhoitettuja sammallajeja; kiiltosirppisammalta (*Hamatocaulis vernicosus*) ja isonuijasammalta (*Meesia longiseta*). Koitelaisenkairan alueella on tarkoitus tehdä maastotöitä kesällä 2024 liittyen Kevitsan kaivoksen moreeninottosuunnitelman Natura-arviointiin Envineer OY:n toimesta. Arvioinnin toteutusaikataulu on vuoden 2024 loppuun mennessä.

Tarkoituksena on inventoida tarkemmin lähinnä soiden Natura-luontotyyppisiä sekä tarvittaessa suojeluperusteena olevaa soiden direktiivi- ym. sammallajistoa. Lisäksi tarkastellaan soiden uhanalaista kasvilajistoa. Tämän vuoksi haemme näytteenottolupaa mahdollisesti tarvittavan lajinmäärityksen varmistamiseksi Natura-alueen suojeluperustelajeina oleville kiiltosirppisammalle (*Hamatocaulis vernicosus*) sekä isonuijasammalle (*Meesia longiseta*).

Lisäksi näytteitä on todennäköisesti paikoin tarpeen ottaa useista, ja myös yleisistä, sammalista mikroskooppisia lajinvarmistuksia varten. Näitä sammalia voisivat kartoitusalueilla olla esim. huurresammalet (*Palustriella* spp.) ja rahkasammalet (*Sphagnum* spp.).

Näytteenottoa tekee Satu Kalpio ja maastotöitä on suunniteltu tehtäväksi ajanjaksolla 24.6.–14.7. 2024.

Lupaa Koitelaisenkairan rauhoitussäännöksistä poikkeamiseksi sammalten näytteenottoa varten haetaan samanaikaisesti Metsähallitukselta. Hakemuksen liitteenä on toimitettu kartta kartoitusalueista.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU:

Luonnonsuojelulaki on tullut voimaan 1.6.2023. Lajisuojelun rauhoitussäännöksistä poikkeamisesta säädetään luonnonsuojelulain 83 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää haetun luvan. Lisäksi lupa koskee myös lajia lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*), sillä ko laji voi esiintyä kiiltosirppisammalen seassa. Luvassa tulee noudattaa seuraavia ehtoja:

1. Tätä lupa koskee seuraavia kasvilajeja: kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*), isonuijasammal (*Meesia longiseta*). Lisäksi tällä luvalla saa kerätä lapinsirppisammalta (*Hamatocaulis lapponicus*). Lupaa saavat käyttää vain tämän päätöskohdan yläpuolella kohdassa hakemus luetellut henkilöt;
2. Näytteitä kerätessä, kuljettaessa ja säilytettäessä tämä lupa on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa;
3. Tämä lupa oikeuttaa mainittujen kasvien, niiden osien tai johdannaisten keruuseen vain lajinmääritysten myöhempää varmistamista ja tarkistamista varten;
4. Sammalnäytteen on oltava noin nyrkkiin mahtuva määrä kerättävää sammallajia esiintymän koosta riippuen. Niukasta esiintymästä näyte voi olla vain muutamia versoja. Keräyksellä ei saa vaarantaa lajin esiintymän elinvoimaisuutta näytteenotto paikalla ja otettava näytemäärä on suhteutettava aina myös esiintymän kokoon. Mikäli on epävarmaa, säilyykö esiintymä näytteen keräämisen jälkeen elinvoimaisena, ei näytettä kerätä;
5. Kertyvät näytteet tulee tallentaa tämän luvan kopion kanssa luonnontieteellisiin museoihin museon ohjeistusta noudattaen.
6. Hakijan on toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Luontoympäristöyksikköön selvitys tämän luvan mukaisista toimista vuosittain kyseisen vuoden loppuun mennessä. Raportista tulee käydä ilmi mitä lajeja kerättiin, mistä ja kuinka paljon (koordinaatit metrin tarkkuudella). Raportista tulee käydä ilmi mihin museoon näytteet toimitettiin, sekä museoille toimitettujen näytteiden kotka-tunnisteet. Raportti voi olla esimerkiksi excel-muotoinen taulukko kotka-järjestelmästä tai laji.fi-järjestelmästä. Vaihtoehtoisesti tiedot voi toimittaa

Lapin ELY-keskuksen kirjaamoon käyttämällä liitteenä olevaa LajiGis-tallennuspohjaa.

Kasvien keruulupa on voimassa Sodankylän kunnan alueella luvan lainvoimaiseksi tulemisesta 31.12.2024 asti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 74 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 § ja asetuksen liite 4

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §, 8 §

Perustelut

Sammalet, joita tämä lupa koskee ja jotka on lueteltu tässä luvassa ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n mom. 2 ja luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n 4 liitteen mukaisesti rauhoitettuja kasvilajeja. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettujen kasvien mm. kasvien tai niiden osien poimiminen, kerääminen ja irtileikkaaminen, juurineen ottaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa luonnonsuojelulain 74 §:n kasveja koskevista kielloista. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei poikkeus haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista. Luonnonsuojelulain 3 §:n mom. 4 määritelmän mukaan eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Lajinmääritysten varmistaminen on tarkoituksenmukaista, kun kartoituksissa ja selvityksissä halutaan päästä laadukkaaseen lopputulokseen. Useat sammallajit ovat varmasti lajilleen määritettävissä vain mikroskopian perusteella, joten näytteen kerääminen on välttämätöntä. Sammaltyöryhmän ohjeistus on, että direktiivilajien ja uhanalaisten lajien osalta havaintojen tulee aina perustua näytteisiin. Tallennetut havainnot ja näytteet palvelevat lajien levinneisyyden selvittämisessä. Tietoja käytetään lajien uhanalaisuusarvioinnissa, laji - ja luontotyyppien suojelun ja mahdollisten kunnostustoimien suunnittelussa sekä tutkimustarkoitukseen. Tarpeen mukaan määritykset pystytään

näytteistä myös tarkistamaan myöhemmässä vaiheessa. Tämän luvan mukainen toiminta ei vaaranna rauhoitettujen kasvien suotuisaa suojelutasoa, koska esiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa näytteenotolla, eikä epävarmassa tilanteessa näytettä kerätä.

Luvan mukainen toiminta ei vaaranna esiintymien säilymistä myöskään Natura-alueilla, eikä näin ollen ole riskiä sille, että Natura-alueen suojeluperusteisiin aiheutuisi merkittävää heikentymistä. Esiintymien sijainnin ja tilan tunteminen on edellytys lajin suojelun turvaamiseksi.

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Ylitarkastaja Merja Lipponen, puh. 0295 037 427

merja.lipponen@ely-keskus.fi

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt luontoympäristöyksikön ylitarkastaja Merja Lipponen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Jari Pasanen.

JAKELU JA MAKSUT

Maksu

Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin ja opetustarkoituksiin myönnettävät poikkeusluvut ovat maksuttomia

Päätös

Päätös hakijalle (sähköpostilla)

Tiedoksi

Ympäristöministeriö (sähköpostilla)

Suomen ympäristökeskus (sähköpostilla)

Metsähallitus (sähköpostilla)

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry (sähköpostilla)

Sodankylän kunta

LIITTEET

Valitusosoitus

Tämä asiakirja LAPELY/2084/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
LAPELY/2084/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 03.05.2024 13:13

Esittelijä Lipponen Merja 03.05.2024 12:57